

Eduskunta
Hallintovaliokunta

Poliisiosasto
Poliisitarkastaja
Joni Länsivuori

Hallintovaliokunta tiistai 22.01.2019 klo 12:15 / HE 273/2018 vp / Asiantuntijapyyntö

**Poliisiosaston lausunto; HE 273/2018 vp Hallituksen esitys
eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta**

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt sisäministeriön poliisiosastolta lausuntoa otsikon mukaisesta hallituksen esityksestä.

Ulkomaalaislakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että uusintahakemuksia koskevia säännöksiä täsmennetään vastaamaan tarkemmin menettelydirektiivin uusintahakemusten tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä koskevia säännöksiä. Suomi ei myöskään ole sisällyttänyt ulkomaalaislakiin kaikkia direktiivin sallimia mahdollisuuksia poiketa oikeudesta jäädä alueelle uusintahakemusten yhteydessä. Nämä mahdollisuudet ehdotetaan nyt sisällytettäväksi ulkomaalaislakiin. Tarkoituksena on, että Suomen lainsäädäntö vastaisi uusintahakemusten käsittelyn osalta mahdollisimman tarkasti menettelydirektiivissä asetettuja edellytyksiä.

Kansainvälistä suojelua hakeneen henkilön passi tai muu matkustusasiakirja ehdotetaan otettavaksi viranomaisen haltuun, kunnes hakijalle on myönnetty oleskelulupa tai hän poistuu maasta. Matkustusasiakirjan voisi ottaa haltuun poliisi, rajatarkastusviranomainen tai Maahanmuuttovirasto.

Kansainvälistä suojelua hakeneen henkilön työnteko-oikeuden alkamisen ajankohtaa täsmennettäisiin siten, että työnteko-oikeus alkaa siitä, kun hakemus on jätetty ja hakija on oleskellut hakemuksen jättämisen jälkeen maassa tapauksesta riippuen joko kolme tai kuusi kuukautta.

Poliisiosasto toteaa, että ehdotetut muutokset ovat toivottuja poliisin näkökulmasta ja poliisin hallinnonala onkin tuonut jo pitkään esille tarvetta muuttaa ulkomaalaislakia nyt ehdotetun mukaisesti.

Matkustusasiakirjan haltuunoton ja kansainvälistä suojelua hakeneen henkilön työnteke-oikeuden alkamisajankohdan osalta kyse on ollut lainsäädännön tulkinnanvaraisuudesta ja nyt ehdotetut muutokset toisivat selvyyttä viranomaisten hallintokäytäntöihin.

Poliisi on tuonut esille, että nykyiset ulkomaalaislain kansainvälistä suojelua hakeneiden käännättämispäätöksiä koskevat säännökset mahdollistavat käännättämisen täytäntöönpanon tarpeettoman viivästyttämisen tai estämisen uusintahakemuksen tekemisellä, riippumatta siitä, onko uusintahakemuksessa mitään uusia asiaan vaikuttavia perusteita. Toinen tai sitä myöhempikin uusintahakemus voi estää jo lainvoimaisen käännättämisen täytäntöönpanon, vaikka aikaisempi uusintahakemus olisi hylätty perusteettomana. Nyt ehdotetun mukaan toinen uusintahakemus ei enää estäisi aikaisemman käännättämispäätöksen täytäntöönpanoa riippumatta siitä, missä menettelyssä aikaisempi hakemus on ratkaistu.

Ehdotettu muutos, jonka mukaan ensimmäinenkään uusintahakemus ei tietyissä tilanteissa estäisi aikaisemman kielteisen päätöksen nojalla tehdyn lainvoimaisen käännättämispäätöksen täytäntöönpanoa, on poliisin kannalta toivottu muutosehdotus. Uskottavassa palautusjärjestelmässä on viranomaiskoneiston ja muiden resurssien tuhlausta käsitellä asioita moneen kertaan pelkästään muodollisen oikeusturvan nimissä. Käytännössä uusintahakemuksilla, joissa ei ole esitetty riittäviä uusia seikkoja tai perusteita pyritään vain siirtämään tulevaa jo lainvoimaisesti ratkaistua käännättämisen täytäntöönpanoa hakemuksen käsittelyprosessin ajaksi.

Poliisiosasto haluaa vielä korostaa, kuten esitysluonnoksessakin on tuotu esille, että esitetyt muutokset eivät vaikuta mahdolliseen palautuskiellon tutkimiseen. Jos Maahanmuuttovirasto katsoo, että uusia perusteita on esitetty, asia tutkitaan, täytäntöönpano lykkääntyy tai lopulta käännättämispäätös kumoutuu, jos hakijalle myönnetään oleskelulupa Suomeen. Poliisi ei siis poista uusintahakemusta tehnyttä henkilöä maasta

ennen kuin Maahanmuuttovirasto on selvittänyt, otetaanko hakemus tutkittavaksi.